

Fra Udgift til Aktiv

En Investeringscase for Aarhus

Hvorfor en målrettet indsats for løsladte
er økonomisk sund fornuft.

Baseret på data fra Jobindsats.dk, Danmarks Statistik, Kriminalforsorgen og Justitsministeriets SØM-model (Februar 2026).

Bundlinjen: Passivitet er dyrere end indsats

~1,3 mio. kr.

Forventet samfundsbesparelse
pr. borger over 10 år
(realistisk scenarie: 50% i job).

139.500 kr.

Prisen for en tung, målrettet
indsatspakke
(engangsinvestering).

9,2x

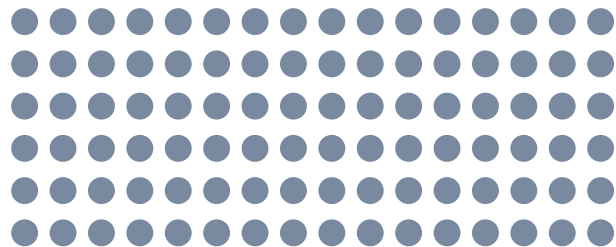
Samfundsmæssigt afkast
(ROI) for hver investeret krone.

Den fulde passivitetsomkostning er 2,5 mio. kr. over 10 år. Med 65% i job (optimistisk) stiger ROI til 18,6x.

Selv i det realistiske scenarie er investeringen en klar gevinst.

En systemisk udfordring i Aarhus – ikke en niche

VOLUME

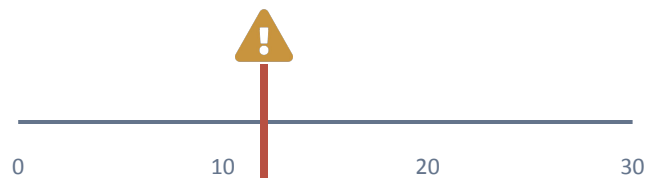

6.144 fuldtidspersoner på kontanthjælp i Aarhus (2025M12).

8.161 dømte personer i Aarhus (2024).

Opgavens omfang kræver systematisk kapacitet, ikke ad hoc-løsninger.

HASTIGHED

12 dage

Gennemsnitlig ventetid fra løsladelse til tilsyn (Rigsrevisionen).

De første dage er kritiske. Risikoen for recidiv er højest lige efter løsladelse.

Passivitetens pris: 19.012 kr. om måneden

Tabt skatteindtægt

110.000 kr./år

Kontanthjælp

118.147 kr./år

Total pr. år:

228.147 kr.

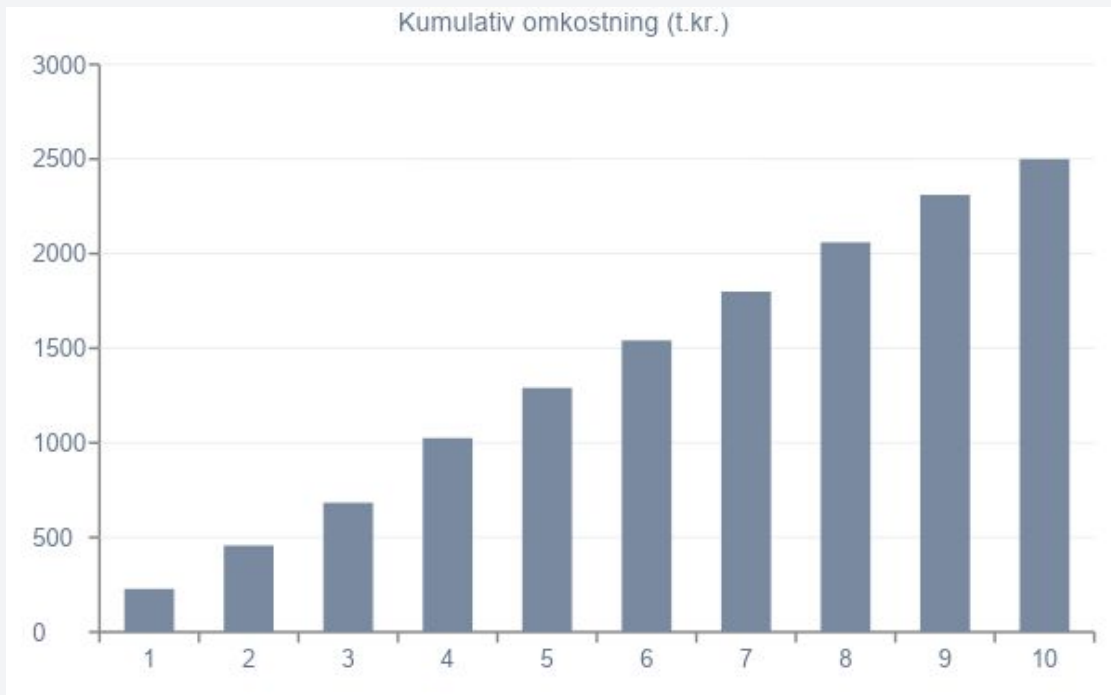
÷ 12 måneder

= 19.012 kr./md

*Dette er en
løbende udgift.
Den stopper ikke,
før vi handler.*

Det dyreste valg er at gøre ingenting

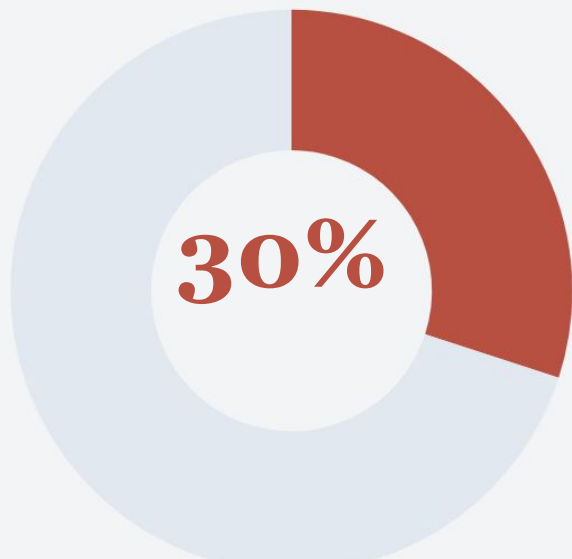

Inkluderer recidiv-omkostning

241.500 kr.

En borger på passiv
forsørgelse koster kommunen
og samfundet 2,5 mio. kr. over
et årti.

Recidiv: Den skjulte ekstraregning

Risiko for ny dom inden for 2 år
(Kilde: Kriminalforsorgen)

Finansiell Konsekvens

241.500 kr.

Forventet omkostning pr. borger (vægtet gennemsnit).

Alternativet:

Fængsel (dyrt): Op til 2.884 kr. pr. døgn.

Beskæftigelse (gevinst): Besparelse på 505.000 kr. pr. borger, der ikke recidiverer.

Indsatsen er en engangsinvestering

Let Pakke

~40.000 kr.

- Aktivering
- Kort opkvalificering
- 6 ugers jobrettet uddannelse
- 3 mdr. løntilskud

Anbefalet

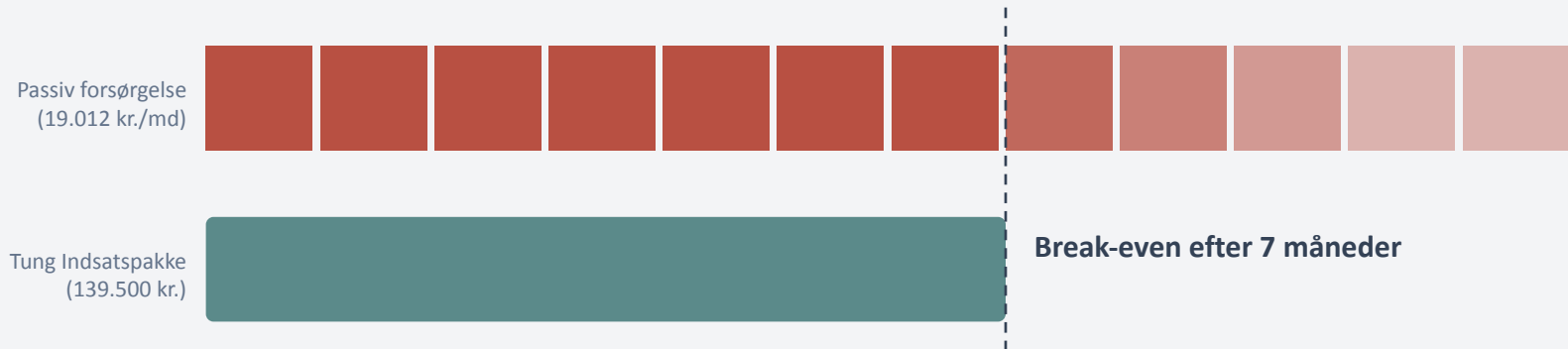
Tung Pakke

~139.500 kr.

- Aktivering
- **Intensiv Mentor**
- Løntilskud
- Uddannelse

I modsætning til passivitet betales dette beløb kun én gang.

7 måneders passivitet betaler en hel indsats

En investering på 140.000 kr. svarer til udgiften ved at lade borgeren gå **passiv i blot 7 måneder**. Alt herefter er ren besparelse.

Hvad virker? Fire evidensbaserede principper

1. Kontakt inden for dage

Vinduet er kort.
Motivationen falder drastisk
efter første uge.

2. Dedikeret mentor

Høj tilgængelighed. En fast
kontaktperson, der kan svare
uden for åbningstid.

3. Jobfokus fra dag ét

Jobbet er
forandrings-mekanismen,
ikke belønningen.

4. Livsnavigering

Hjælp til gæld, bolig, NemID
og bank for at sikre
fastholdelse.

National validering: SØM-Modellen

Justitsministeriets beregninger af samfundsgevinsten.

557.000 kr.

Nettobesparelse over 10 år pr. løsladt i job

Samfundet sparer:

557.000 kr.

Kommunens andel (37%):

~206.000 kr.

(SØM-standard)

Tallene er nationale gennemsnit. På næste slide ser vi på Aarhus-specifikke scenarier.

Aarhus-Scenarier: Selv pessimismen giver overskud

Konservativ

30% i job | Dyr indsats

Break-even: År 3

ROI: 3,5x

Realistisk

50% i job | Tung indsats

Break-even: År 1

ROI: 9,2x

Optimistisk

65% i job | Let indsats

Break-even: År 1

ROI: 18,6x

Tallene er baseret på Aarhus-specifikke scenarier og estimater.

Investeringsloftet: Hvad har vi råd til?

Vi behøver kun investere ca. 25% af det potentielle loft for at løse problemet.

Selv med en meget forsigtig kommunal andel (12%) er loftet 171.000 kr. — stadig over prisen på indsatsen.

Følsomhedsanalyse: Business casen holder

Variabel	Lavt Udfald	Højt Udfald	Konsekvens
Jobsandsynlighed	30%	65%	Loftet forbliver positivt (103k – 222k)
Recidivrisiko	20%	65%	Minimal påvirkning
Kommunal andel	12%	37%	Laveste sats dækker stadig indsatsen

Casen er robust over for ændringer i både jobsucces og recidivrisiko.

Datagrundlag og mangler

Hvad vi ved

- Udgifter til KH (Kontanthjælp)
- Fængselspriser (døgnpriser)
- SØM-model potentiale

Hvad vi mangler

- Præcis lokal beskæftigelsesrate for løsladte i Aarhus

Tallene i denne case er konservative. Med lokale data kan præcisionen øges markant.

Konklusion: Fire skridt mod effekt

1

Bestil register-analyse

Få tal på den lokale jobsandsynlighed via DST.

2

Kortlæg forsinkelsen

Mål dage fra løsladelse til jobcenterkontakt (fix de 12 dage).

3

Beregn enhedspris

Valider prisen på mentorforløb i eget regnskab.

4

Start pilotprojekt

Måltrettet forløb for 100 løsladte borgere.

Har vi råd til at lade være?

Tidlig indsats: Start før løsladelse

De første uger er kritiske.

Tilbagefald sker oftest tidligt efter løsladelse. I dag går der i gennemsnit 12 dage fra løsladelse til første tilsyn. Det er for langsomt.

En god indsats bør indeholde:

1–3 mentor-kontakter før løsladelse — konkret plan for de første 14 dage.

Høj kontaktfrekvens de første uger, nedtrapping ved stabilitet.

Mentor stabiliserer hverdagen: bolig, økonomi, MitID, myndigheder, misbrug.

LOGIK

Hver måneds forsinkelse koster 19.012 kr. (jf. slide 4). Tidlig kontakt reducerer passivperioden og sænker recidivrisikoen.

Afklaring

Ved kommunen hvornår en borger løslades — eller kommer den først i spil efter?

Job-first: Jobsporet må ikke vente

Processen mod job starter tidligt og kører parallelt med stabilisering.

Ledighed koster 19.012 kr./md (ydelse + tabt skat). Og ledighed øger recidivrisikoen.

Break-even er lav: en tung indsats på 139.500 kr. er betalt hjem efter ca. 7 måneder.

En god indsats bør sikre:

Inden for 4 uger: konkret job-/uddannelsesplan og første virksomhedsrettede skridt (besøg, praktik, match).

Stabilisering sker samtidig — men må ikke forsinke jobsporet.

LOGIK

Hver måned uden job = 19.012 kr. i tabt værdi. Break-even på indsatsen er 7 mdr. (jf. slide 8). Ventetid er den dyreste variabel.

Princip

Jobbet er forandrings-mekanismen, ikke belønningen efter stabilisering.

Employer-side: Gør det nemt for virksomheder

En god indsats bygger et virksomhedsnetværk og gør det nemt og sikkert for arbejdsgivere at sige ja til korte, virksomhedsvenlige aktiviteter.

Screening & match

Fast arbejdsgiverspor: screening, match og forventnings-afstemning før start. Virksomheden ved hvad de siger ja til.

Start småt

Realistiske opgaver og timetal. Optrapning ved stabilitet. Ikke fastansættelse før borger er klar.

Ansvar hos indsatsen

Opfølgning, kriseplan og kontaktpunkt ligger hos indsatsen — virksomheden bliver aldrig sagsbehandler.

Logik: Virksomheder siger ja, når risikoen er lav og ansvaret er klart. Uden denne side falder job-first.

De første 14 dage: Fast plan og checkliste

Anbefaling 1 siger: start tidligt. Denne plan gør det operationelt — med klare fokuspunkter og målbar opfølgning.

14-dages planen

Klar før løsladelse/opstart:

møder, deadlines, ansvar og kontaktpunkter.

Kommunen vælger fokuspunkter ud fra en præ-defineret checkliste.

Hver ting har "done / ikke done" — resultater er direkte dokumenterbare.

Eksempel: Checkliste

- ✓ Boligsituation afklaret
- ✓ MitID / NemKonto opsat
- ⚠ Økonomi / gældsplan
- ✓ Myndighedsaftaler booket
- ⚠ Misbrug / medicin screenet
- ⚠ Første virksomhedskontakt

Formål: ingen tabt tid i den kritiske startfase.

Pilotpakke: Fast pris, fast scope, klare KPI'er

Slide 11 viser ROI selv i pessimistisk scenarie. En pilot gør det muligt at validere lokalt — med fast scope, fast pris og klare KPI'er.

Scope

- 1–5 forløb
- Fast varighed
- Fast pris pr. forløb
- Defineret målgruppe

KPI'er

- Måneder uden ydelse
- Job-/uddannelsesstart
- Fastholdelse
- 24 mdr. recidiv (lagging)

Leverance

- Baseline-rapport
- Midtvejsstatus
- Slutevaluering
- Anbefaling til skalering

Kommunen får en beslutning baseret på data — ikke en mavefornemmelse.